

Ravnanje z raziskovalnimi podatki

Zbornik za umetnostno zgodovino podpira odprti dostop do raziskovalnih podatkov, ki predstavljajo temelj sodobnega znanstvenega raziskovanja.

O raziskovalnih podatkih

Raziskovalni podatki so podatki, pridobljeni z različnimi metodami za spoznavanje, preverjanje ali potrditev hipotez in izpeljavo zaključkov, ki so nastali ali bili obdelani v raziskavi. Nahajajo se v različnih formatih: zapiski, intervjuji, fotografije, transkripcije, numerični podatki raziskav, računalniški programski zapisi itd. Kadar podatki niso zapisani/shranjeni v digitalni obliki, je smiselno oceniti, ali je takšno gradivo mogoče digitalizirati in s tem olajšati njegovo hrambo v podatkovnem repozitoriju. Podatkovni repozitorij omogoča shranjevanje in dostop do različnih vrst podatkov (npr. raziskovalnih podatkov, podatkov javnega sektorja ...) in pripadajoče dokumentacije.

Dostopnost podatkov povečuje transparentnost in preverljivost raziskovalnih ugotovitev ter poveča njihovo uporabljivost v prihodnjih raziskavah, s čimer se poveča izkoristek vloženih sredstev v že zbrane podatke. Deljenje podatkov lahko pripomore k razvoju kariere raziskovalcev, saj veča prepoznavnost njihovega dela in jim omogoča sodelovanje z novimi partnerji.

Politika o obveznem navajanju raziskovalnih podatkov

V skladu z [Uredbo o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela](#) sofinancer revije ([Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije](#)) od uredništva revije zahteva, da morajo avtorji pred objavo prispevka zagotoviti odprti dostop do raziskovalnih podatkov, ki so bili uporabljeni pri pripravi članka. Podatki morajo biti pripravljeni v skladu z načeli [FAIR](#) (najdljivost, dostopnost, interoperabilnost in uporabljivost).

Izjeme pri popolnoma odprtem dostopu raziskovalnih podatkov

Kadar podatkov zaradi pravnih, etičnih ali drugih utemeljenih razlogov ni mogoče deliti popolnoma odprto, morajo avtorji podati obrazložitev, na primer v primeru varstva osebnih podatkov (gl. [Splošno uredbo EU o varstvu podatkov](#)), kadar obravnavamo gradivo, ki vključuje poslovne skrivnosti ali druge komercialne informacije, ki jih ureja zakonodaja, ali kadar gre za podatke, ki predstavljajo varnostna tveganja. Uredba razume odprti dostop do raziskovalnih podatkov in drugih rezultatov raziskav iz sofinanciranih raziskav v skladu z načelom »odprti, kolikor je mogoče, zaprti, kolikor je nujno«.

Seznam zaupanja vrednih repozitorijev

Avtorji morajo raziskovalne podatke objaviti v zaupanja vrednih podatkovnih repozitorijih, arhivih ali središčih, ki omogočajo ustrezne režime dostopa. Zaupanja vredni podatkovni repozitoriji, ki jih priporoča (so)financer revije, so objavljeni [tukaj](#).

Uredništvo revije slovenskim raziskovalcem priporoča, da svoje raziskovalne podatke objavijo v slovenskih zaupanja vrednih repozitorijih, kot so:

- [Arhiv družboslovnih podatkov](#)
- [Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru](#)
- [Digitalni repozitorij raziskovalnih organizacij Slovenije](#) (DiRROS)
- [Repozitorij Univerze na Primorskem](#)

- [Repozitorij Univerze v Ljubljani](#)
- [Repozitorij Univerze v Novi Gorici](#)
- [Slovenska raziskovalna infrastruktura za jezikovne vire in tehnologije \(CLARIN.SI\)](#)

Avtorji lahko ustrezni podatkovni repozitorij poiščejo tudi s spletnimi orodji, kot sta <https://fairsharing.org> ali <https://www.re3data.org>.

Priporočamo, da se pri objavi raziskovalnih podatkov uporabita licenci Creative Commons [CC BY 4.0](#) ali [CC0 1.0](#) oziroma njima enakovredne licence.

Citiranje raziskovalnih podatkov

Avtorji morajo vse uporabljene podatkovne vire ustrezno citirati – skladno z navodili repozitorija in citatnim slogom, ki ga uporablja revija – oziroma v izjavi o dostopu podatkov ustrezno opisati, če podatki niso digitalizirani ali zaradi drugih omejitev (npr. Zakon o varstvu osebnih podatkov ([ZVOP-2](#)), Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah ([ZASP](#))) niso objavljeni. Povezava do objavljenih raziskovalnih podatkov (npr. DOI) mora biti v prispevku nujno vključena v seznamu literature in tudi v opombi pod črto, če je to smiselno.

Obveznosti avtorjev, urednikov in recenzentov

Podatki morajo biti na voljo urednikom in recenzentom ob oddaji članka v recenzijo, vsem pa najkasneje ob objavi članka. Embargo pri dostopu do podatkov je dovoljen izjemoma ob upoštevanju razumnih določil glede dopustnega embarga in ob ustrezni dodatni utemeljitvi. Naloga urednika je, da presodi, ali je članek pripravljen na podlagi raziskovalnih podatkov (lastnih, tj. avtorjevih, ali podatkov drugih avtorjev). Če urednik presodi, da taki podatki obstajajo in jih avtor ni ustrezno citiral, je dolžan opozoriti avtorja, naj dopolni svoj članek. Enako velja za recenzenta revije.

Dodatne informacije

Za dodatna pojasnila se avtorji lahko obrnejo na podatkovnega skrbnika na svoji instituciji ali uredništvo revije (zuz@suzd.si) oz. na ustrezne podporne institucije za ravnanje z raziskovalnimi podatki.

Research data management

Zbornik za umetnostno zgodovino supports open access to research data, which form the basis of modern scientific research.

About research data

Research data are data obtained through various methods to understand, test or confirm hypotheses and draw conclusions, and are generated or processed during research. It can be in various formats: notes, interviews, photographs, transcripts, numerical research data, software code, etc. If data is not recorded/stored in digital form, it is advisable to consider whether this material can be digitized to facilitate its storage in a data repository. A data repository enables storage and access to different types of data (e.g. research data, public sector data, etc.) and associated documentation.

The availability of data increases the transparency and verifiability of research results and improves their usability in future studies, thereby increasing the investment in already collected data. Data sharing can also promote the professional development of researchers by increasing the visibility of their work and facilitating collaboration with new partners.

Policy on the mandatory citation of research data

According to the [Decree on the implementation of scientific research work in accordance with the principles of open science](#), the journal co-funder ([Slovenian Research and Innovation Agency](#)) requires the editorial board to provide open access to the research data used in the article prior to publication. The data must be prepared according to the [FAIR principles](#) (Findable, Accessible, Interoperable, Reusable).

Exceptions to open access to research data

If data cannot be fully shared for legal, ethical or other valid reasons, the authors must provide justification – for example, in cases involving the protection of personal data (see the [EU General Data Protection Regulation](#)), material containing trade secrets or other commercially sensitive information regulated by legislation, or data involving security risks. The regulation defines open access to research data and other results from co-funded research according to the principle “as open as possible, as closed as necessary”.

List of trusted repositories

Authors must deposit research data in trusted data repositories, archives or centers that provide appropriate access arrangements. The trusted repositories recommended by the journal's co-funder are listed [here](#).

The editorial board recommends that Slovenian researchers deposit their research data in trusted national repositories, such as:

- [Digital Library of the University of Maribor](#)
- [Digital Repository of Research Organizations of Slovenia \(DiRROS\)](#)
- [Repository of the University of Ljubljana](#)
- [Repository of the University of Nova Gorica](#)
- [Repository of the University of Primorska](#)

- [Slovenian Common Language Resources and Technology Infrastructure \(CLARIN.SI\)](#)
- [Slovenian Social Science Data Archives \(ADP\)](#)

Authors can also search for a suitable repository using tools such as <https://fairsharing.org> or <https://www.re3data.org>.

We recommend using the Creative Commons licenses [CC BY 4.0](#) or [CC0 1.0](#) (or equivalent) when publishing research data.

Citation of research data

Authors must cite all data sources appropriately – in accordance with the repository’s instructions and the journal’s citation style – or explain in the data availability statement if the data has not been digitized or has not been published due to other restrictions (e.g. Personal Data Protection Act ([ZVOP-2](#)), Copyright and Related Rights Act ([ZASP](#))). A link to the published research data (e.g. DOI) must be provided in the reference list of the article and, if applicable, in a footnote.

Responsibilities of authors, editors and reviewers

The data must be available to the editors and reviewers at the time of submission of the manuscript and to the public at the latest when the article is published. An embargo on data access is only permitted in exceptional cases and must be accompanied by appropriate embargo conditions and a reasoned explanation. It is the editor’s responsibility to assess whether the article is based on research data (either the author’s own data or third-party data). If the editor determines that such data exists and has not been properly cited, he or she must ask the author to revise the article. The same applies to the journal’s reviewers.

Additional information

For further clarification, authors can contact the data steward at their institution or the journal’s editorial office (zuz@suzd.si) or contact relevant support institutions for research data management.